32003E0805

SPOLOČNÁ POZÍCIA RADY 2003/805/SZBP
zo 17. novembra 2003
o všeobecnom uplatňovaní a posilňovaní multilaterálnych dohôd v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia a nosičov zbraní

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä na jej článok 15,

keďže:

(1) Európska rada na svojom zasadnutí v Thessalonikách vyhlásila, že šírenie zbraní hromadného ničenia a nosičov zbraní predstavuje zvýšenú hrozbu pre medzinárodný mier a bezpečnosť; nebezpečenstvo, že teroristi získajú chemické, biologické, rádioaktívne alebo jadrové materiály, dodáva tejto hrozbe novú dimenziu. Preto sa Európska rada rozhodla, že spoločné snahy Európskej únie budú okrem iného zamerané na celosvetovú ratifikáciu a dodržiavanie kľúčových zmlúv a dohôd o odzbrojení a nešírení zbraní, a v prípade potreby aj na posilňovanie týchto cieľov.

(2) V akčnom pláne o uplatňovaní základných zásad stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia sa Európska únia a jej členské štáty zaviazali, že budú na politickej úrovni podporovať všeobecné dodržiavanie dohôd, ktoré sa týkajú zbraní hromadného ničenia a ich nosičov.

(3) Nové formulovanie tejto politiky by slúžilo ako meradlo v rokovaniach o pozíciách EÚ na medzinárodných fórach, a preto je vhodné formulovať túto politiku vo forme spoločnej pozície Rady,

PRIJALA TÚTO SPOLOČNÚ POZÍCIU:

Článok 1

Cieľmi tejto spoločnej pozície sú:

a) podpora všeobecnej ratifikácie a dodržiavania nasledujúcich multilaterálnych dohôd a v prípade potreby aj posilňovanie ustanovení týchto dohôd, okrem iného aj prostredníctvom zabezpečenia ich súladu:

i) Zmluva o nešírení jadrových zbraní a Dohody o kontrole bezpečnosti;

ii) Dodatkové protokoly s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu;

iii) Dohovor o chemických zbraniach;

iv) Dohovor o biologických a toxických zbraniach;

v) Haagsky Kódex správania proti šíreniu balistických rakiet;

b) podpora skorého nadobudnutia platnosti Zmluvy o úplnom zákaze jadrových skúšok.

Tieto kľúčové akty poskytujú základ pre snahu medzinárodného spoločenstva o odzbrojenie a nešírenie zbraní, ktorá prispieva k medzinárodnej dôvere, stabilite a mieru, vrátane boja proti terorizmu.

Článok 2

Pri sledovaní cieľov uvedených v článku 1 budú Európska únia a jej členské štáty venovať osobitnú pozornosť potrebe posilneného dodržiavania systému multilaterálnych zmlúv prostredníctvom:

— lepšieho odhaľovania porušení a

— intenzívnejšieho plnenia povinností vyplývajúcich z tohto zmluvného systému.

Na tento účel sa bude osobitná pozornosť venovať čo najlepšiemu využívaniu overovacích mechanizmov a v prípade potreby aj vytvoreniu dodatočných overovacích nástrojov, ako aj posilňovaniu úlohy Bezpečnostnej rady OSN, ktorá má primárnu zodpovednosť za udržiavanie medzinárodného mieru a bezpečnosti.

Článok 3

Európska únia a jej členské štáty budú svoje diplomatické kroky zameriavať na plnenie cieľov uvedených v článkoch 1 a 2 v súlade s nižšie uvedenými podmienkami.

Článok 4

Zmluva o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) predstavuje základný kameň v globálnom systéme nešírenia zbraní a základ pre opatrenia na jadrové odzbrojovanie podľa jej článku VI. Preto je nevyhnutné zabezpečiť globálne dodržiavanie Zmluvy o nešírení jadrových zbraní. Na tento účel Európska únia:

— vyzve štáty, ktoré ešte nie sú zmluvnými stranami Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, aby bezpodmienečne pristúpili ako štáty bez jadrových zbraní k Zmluve o nešírení jadrových zbraní a aby všetky jadrové zariadenia a činnosti podriadili predpisom bezpečnostného systému Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu,

— naliehavo vyzve štáty, ktoré ešte s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu neuzatvorili dohody o kontrole bezpečnosti, aby plnili svoje záväzky podľa článku III Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a aby bezodkladne uzatvorili tieto dohody,

— podporí všetky ciele uvedené v Zmluve o nešírení jadrových zbraní,

— podporí Záverečný dokument Konferencie o kontrole Zmluvy o nešírení jadrových zbraní z roku 2000 a rozhodnutia a uznesenia prijaté na Konferencii o kontrole a rozšírení Zmluvy o nešírení jadrových zbraní z roku 1995,

— podporí ďalšie preverovanie bezpečnostných záruk,

— podporí opatrenia na účinné zabránenie možného zneužívania civilných jadrových programov na vojenské účely.

Článok 5

Európska únia považuje Dodatkové protokoly Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu za neoddeliteľnú súčasť systému bezpečnosti Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu. Zvýšením štandardu na plnenie cieľov a umožnením odhaľovania porušení dodatkové protokoly posilňujú Zmluvu o nešírení jadrových zbraní. S cieľom podpory všeobecného prijatia a vykonávania dodatkových protokolov Európska únia:

— bude naliehať na včasnú ratifikáciu dodatkových protokolov zo strany členských štátov EÚ a pristupujúcich krajín do konca roku 2003,

— naliehavo vyzve ostatné regionálne organizácie, aby vykonali to isté,

— sa bude usilovať o to, aby sa dodatkové protokoly a dohody o kontrole bezpečnosti stali štandardom pre overovací systém Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu a aby štáty na celom svete pristúpili k dodatkovým protokolom,

— poskytne silnú politickú a finančnú podporu pre prácu Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu.

Článok 6

Dohovor o chemických zbraniach predstavuje jedinečný nástroj odzbrojovania a nešírenia zbraní, ktorého integrita a striktné uplatňovanie musí byť plne garantované. Účinné uplatňovanie dohovoru jednotlivými krajinami je nevyhnutné na jej účinné fungovanie. S cieľom posilnenia dohovoru Európska únia:

— vyzve tie štáty, ktoré ešte nepristúpili k dohovoru alebo ktoré ho ešte neratifikovali, aby tak bezodkladne učinili,

— vyzve všetky štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, aby bezodkladne prijali potrebné vykonávacie opatrenia, vrátane opatrení v oblasti trestného práva. Tieto opatrenia musia odzrkadľovať komplexný charakter ustanovení dohovoru,

— naliehavo vyzve príslušné štáty, aby zabezpečili plnenie svojich povinností súvisiacich s ničením chemických zbraní a zrušením alebo konverziou zariadení na výrobu chemických zbraní počas lehôt uvedených v dohovore,

— bude dbať na to, aby bol zákaz chemických zbraní prehlásený za všeobecne záväzné pravidlo medzinárodného práva.

Článok 7

Dohovor o biologických a toxických zbraniach predstavuje základný kameň v snahe o to, aby sa predišlo používaniu biologických látok alebo toxínov ako zbraní. Európska únia naďalej podporuje zásadu overovania Dohovoru o biologických a toxických zbraniach.

S cieľom posilnenia dohovoru Európska únia:

— sa bude intenzívne usilovať o to, aby presvedčila štáty, ktoré ešte nepristúpili k dohovoru alebo ešte ho neratifikovali, aby tak bezodkladne učinili,

— sa bude zameriavať na identifikáciu účinných mechanizmov s cieľom posilnenia a preverenia dodržiavania tohto dohovoru,

— sa bude usilovať o to, aby na výročných zasadnutiach v rokoch 2003 a 2005 v rámci prípravy na 6. kontrolnú konferenciu v roku 2006 boli dosiahnuté konkrétne výsledky,

— sa bude sústreďovať na posilnenie vnútroštátnych vykonávacích opatrení, vrátane opatrení v oblasti trestného práva, a na kontroly patogénnych mikroorganizmov a toxínov v rámci Dohovoru o biologických a toxických zbraniach,

— bude dbať na to, aby zákaz biologických a toxických zbraní bol vyhlásený za všeobecne záväzné pravidlo medzinárodného práva.

Článok 8

Haagsky Kódex správania proti šíreniu balistických rakiet predstavuje významný nástroj proti rastúcemu šíreniu balistických rakiet, ktoré môžu slúžiť ako nosiče zbraní hromadného ničenia. Kódex ustanovuje základné zásady do oblasti, v ktorej takéto zásady chýbali a predstavuje podstatný krok pri uzatvorení možnej multilaterálnej dohody o prevencii šírenia balistických rakiet. Európska únia:

— presvedčí podľa možnosti čo najviac krajín na podpísanie tejto dohody, a to najmä krajín, ktoré majú kapacity v oblasti balistických rakiet,

— bude s ostatnými krajinami, ktoré podpísali dohodu, spolupracovať na ďalšom vývoji a vykonávaní kódexu, a najmä opatrení uvedených v kódexe, ktorých cieľom je budovanie dôvery,

— ak to bude možné a vhodné, bude podporovať úzky vzťah medzi Kódexom a systémom OSN.

Článok 9

Európska únia bude podporovať včasné nadobudnutie platnosti Zmluvy o úplnom zákaze jadrových skúšok v súlade s ustanoveniami rozhodnutia Rady 2003/567/SZBP z 21. júla 2003, ktorým sa vykonáva spoločná pozícia 1999/533/SZBP týkajúca sa príspevku Európskej únie na podporu urýchleného nadobudnutia platnosti Zmluvy o úplnom zákaze jadrových skúšok (CTBT) ([1]).

Článok 10

Táto spoločná pozícia nadobúda účinnosť dňom jej prijatia.

Článok 11

Táto spoločná pozícia sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 17. novembra 2003

Za Radu

predseda

F. FRATTINI

([1]) Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2003, s. 53.